

Statutární město České Budějovice

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle § 16 odst. 1 zák. č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pohřbnictví) vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

Řád veřejného pohřebiště Statutárního města České Budějovice

Článek 1 Úvodní ustanovení

1. Rada města ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválila tento Řád veřejného pohřebiště města dne 23.9.2019, pod číslem usnesení 1252/2019

2. Řád veřejného pohřebiště se vydává na základě zákona č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů o pohřbnictví po předchozím souhlasu Krajského úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích ze dne 25.7.2019, vydaného pod č.j.: KUJCK 84444/2019

3. Úcta k památce zemřelých a účast na smutku pozůstalých, jakož i společenské poslání pohřebišť, veřejných zdravotně technických zařízení, určených k pietnímu pohřbívání zemřelých, rozloučení se zemřelými nebo ukládání zpopelněných ostatků vyžadují, aby pohřebiště bylo udržováno v odpovídajícím stavu, a aby bylo dbáno všech zdravotních a jiných předpisů, zejména pak předpisů upravujících postup při úmrtí a o pohřbnictví.

4. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.

5. Řád veřejného pohřebiště upravuje správu pohřebišť Statutárního města České Budějovice a povinnosti osob, kterým svědčí právo nájmu místa na pohřebišti, dále osob, které zde vykonávají objednané činnosti a návštěvníků pohřebiště, to vše v souladu se zákonem o pohřbnictví v platném znění.

6. Použité pojmy:

- Zákon o pohřbnictví – zákon č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (po novele zákonem č. 193/2017 Sb.)

- Veřejné pohřebiště – (dále též „pohřebiště“) je prostor určený k pohřbení lidských pozůstatků nebo uložení zpopelněných lidských ostatků v podobě míst pro hroby a hrobky nebo úložiště jednotlivých uren, či rozptylové loučky; součástí pohřebiště jsou rovněž významná pohřebiště (příp. čestné hroby), vojenské hroby nebo pohřebiště památkově chráněná.

- Řád veřejného pohřebiště Statutárního města České Budějovice (dále je „Řád“) upravuje zveřejněná závazná pravidla a podmínky, kterými Statutární město České Budějovice jako provozovatel pohřebiště v souladu s § 19 zákona o pohřbnictví upravuje zejména:

a) rozsah služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti a stanovení druhů konečných rakví pro ukládání do hrobů a hrobek, a to včetně vložek a vystýlek do rakví, transportních vaků a rubášů,

b) podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa, které musí být stejné pro všechny osoby,

c) tlečí dobu pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,

d) povinnosti návštěvníků veřejného pohřebiště v souvislosti s pořádkem na veřejném pohřebišti a zachováním důstojnosti tohoto místa a způsob a pravidla užívání zařízení veřejného pohřebiště,

e) povinnosti provozovatele a správce pohřebiště a dalších osob vykonávající činnosti související se zajištěním řádného provozu veřejného pohřebiště,

f) povinnosti nájemce hrobového místa, včetně rozsahu péče o hrobové místo,

g) dobu, po kterou je veřejné pohřebiště přístupno návštěvníkům

h) podmínky pro dohled nad provozovatelem pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti provádět práce podle § 4a, odst.2 zákona o pohřebnictví,

- Provozovatel veřejného pohřebiště – (dále jen „provozovatel“) obec, registrovaná církev nebo náboženská společnost zajišťující provoz veřejného pohřebiště jako službu ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce

- Správce veřejného pohřebiště – (dále jen „správce“) je právnická nebo fyzická osoba odlišná od provozovatele, jejímž prostřednictvím provozovatel zajišťuje provozování veřejného pohřebiště ve smyslu § 18 zákona o pohřebnictví a dle smlouvy nebo jiným právním úkonem s provozovatelem

- Hrobové místo – je místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu, hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren, vč. plochy pro zhotovení hrobového zařízení a stavbu hrobky

- Hrob – je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků s následným zásypem zeminou

- Hrobové zařízení – je věc movitá sestávající z rozebíratelných dílů (vč. nezbytných základů), kterou lze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty (např. pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla, skříňky na urny nebo jiná ozdoba hrobu). Tato zařízení jsou spojena čepy, šrouby, konzolami a jsou rozebíratelná a považují se za věci movité.

- Hrobové doplňky – jsou volné nápisní a předložní desky vč. konzol, vázy, urny, svítilny, mísy, nášlapné kameny, epitafní desky, apod.

- Hrobka – je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků v rakvi do obestavěného prostoru pod nebo nad zemí, nezasypané zeminou. Hrobka je věc movitá mající charakter dočasné stavby, kterou nelze přenést z místa na místo bez porušení podstaty. Vznikla stavební nebo montážní technologií bez zřetele na její technické provedení a použité stavební výrobky. K jejímu novému zbudování je nutný souhlas správce pohřebiště po předložení podrobné stavebně-technické dokumentace (stavební projekt)

- Urnové (epitafní) místo – je hrobové místo určené pouze pro ukládání uren se zpopelněnými lidskými ostatky (min. v úředních obalech) do vyhrazeného prostoru pod nebo nad zemí. Taktéž je možné uložení do hrobu a hrobek nebo v pevných obalech na jejich povrch. Každé uložení uren se zpopelněnými lidskými ostatky je možné pouze s prokazatelným souhlasem správce pohřebiště

- Rozptylové místo – je hrobové místo určené pouze pro anonymní rozptýlení a uložení zpopelněných lidských ostatků do vyhrazeného prostoru (rozptylová loučka) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy

7. **Provozovatelem** veřejných pohřebišť je Statutární město České Budějovice IČ: 00244732, se sídlem: nám. Přemysla Otakara II 1/1, PSČ 370 01 České Budějovice, zastoupené primátorem města.

3. **Správce**m veřejných pohřebišť Statutárního města České Budějovice na základě zřizovací listiny ze dne 22.12.2000 ve znění pozdějších změn a dodatků je Pohřební ústav města České Budějovice, příspěvková organizace, IČO: 7089041, se sídlem: Pražská třída č. 2275/108, PSČ 370 10 České Budějovice, zastoupená ředitelem organizace. Kompetence správce a hlavní činnosti jsou vymezeny v čl. 6 tohoto Řádu.

Článek 2 Doba zpřístupnění pohřebiště

1. Přístup veřejnosti na pohřebiště je vyznačen u vchodů jednotlivých pohřebišť a řeší ji vnitřní předpis správce pohřebiště.

Provozní doba pohřebiště – **hřbitov sv. Otýlie a Mladé**

Pohřebiště je místo veřejně přístupné:

V zimním období 1.11 - 30.4. od 7,00 do 17,00 hodin

V letním období *) 1.5 - 31.10. od 7,00 do 19,00 hodin

*) Letní období je vymezeno platností letního času, není-li uvedeno jinak.

Provozní doba pohřebiště – **hřbitov Třebotovice**

Hřbitov je otevřen nepřetržitě, jedná se o malý venkovský hřbitov mimo zástavbu na území města.

2. Provozovatel / správce je oprávněn povolit odůvodněnou výjimku individuálním povolením mimo otevírací dobu pohřebiště a to pouze za přítomnosti odpovědné osoby pohřebiště
3. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby **bez upozornění**.
4. Mimo vymezenou dobu je pohřebiště **uzamčeno (hřbitov U sv. Otýlie, hřbitov Mladé)**.
5. Provozovatel nebo správce pohřebiště může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště, exhumací, za sněhu, náledí, v době vichřice apod., z důvodu bezpečnosti osob, pokud nelze jinak zajistit bezpečnost návštěvníků. Provozovatel nebo správce pohřebiště zabezpečuje v zimním i letním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti.

Článek 3 **Působnost řádu pro pohřebiště**

1. Ustanovení tohoto řádu se vztahují na areál pohřebišť „**U sv. Otýlie**“ v **Českých Budějovicích**, v **Mladém** a v **Třebotovicích**, které vlastní Statutární město České Budějovice a jejichž součástí jsou:
 - místa pro jednohroby a dvojhroby
 - hrobky
 - urnová řadová místa a urnové háje
 - rozptylové loučky
 - kolumbária vnitřní i venkovní
 - společné hroby a hrobky
 - památníky a významná-čestná pohřebiště (historicky a výtvarně cenné hroby a hrobky, významné osobnosti kulturního a společenského života pro město)
 - smuteční obřadní síň s příslušenstvím (kanceláře, prostory pro hudbu, ap.)
 - kaple pro církevní obřady (sv. Otýlie, kaple sv. Karolíny-Mladé)
 - vojenské hroby
 - parkové části
 - zelený pás kolem pohřebišť
 - sítě komunikací
 - inženýrské sítě, oplocení a zeď kolem pohřebišť a ostatní účelová zařízení
 - a další
2. Vnější hranice těchto pohřebišť jsou vymezeny zdí kolem pohřebišť.
3. Řád je závazný pro provozovatele – obec, správce a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatele a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem správce pohřebiště nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
4. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřbnictví a občanský zákoník. Smlouva i řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
5. Hrobové místo (hrob, hrobka, urnový hrob apod.), ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, nebo byl přínosem pro město, je možné rozhodnutím Rady nebo zastupitelstva Statutárního města České Budějovice prohlásit za „**Čestný hrob**“ na základě pravidel pro udělování čestného občanství, čestných poct, „Ceny statutárního města České Budějovice“, případně na základě zvláštního právního předpisu města o „Význačných

osobnostech města České Budějovice, pohřbených na pohřebištích“. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemci hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“ může příslušet sleva z nájmu a služeb s nájmem spojených a to pouze na základě zvláštního právního předpisu města České Budějovice o „Význačných osobnostech města České Budějovice, pohřbených na pohřebištích“. Nájemce nesmí bez souhlasu Rady Statutárního města České Budějovice odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“, neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je provozovatel povinen učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.

6. Náhrobek, vykazující vysoké uměleckořemeslné zpracování a s historickou hodnotou, je možné rozhodnutím Rady Statutárního města České Budějovice prohlásit za „**Cenný náhrobek**“. Nájemce nesmí bez souhlasu rady města odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Cenný náhrobek“, neprojeví zájem nájemci nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je provozovatel povinen učinit na své náklady opatření směřující k zachování „Cenného náhrobku“.

7. U prohlášeného „Čestného hrobu“ nebo u „Cenného náhrobku“, platí převod zdarma pro provozovatele. V případě nezájmu nájemce hrobové místo udržovat nebo v případě jeho případného prodeje platí pro Statutární město České Budějovice předkupní právo a to tak, aby byl hrob, hrobka nebo urnový hrob zachován z pohledu kulturně-historicko-uměleckého. O takové hrobové místo, které přešlo na provozovatele pohřebiště, se stará správce pohřebiště na základě zvláštního právního předpisu Statutárního města České Budějovice o „Význačných osobnostech města České Budějovice“ pohřbených na pohřebištích města.

Článek 4 **Rozsah poskytovaných služeb**

1. Na pohřebištích statutárního města České Budějovice jsou poskytovány zejména tyto základní služby:

a) nájem hrobového místa

- pro hroby, hrobky
- pro uložení lidských ostatků v urnách
- pro uložení uren s lidskými ostatky v kolumbáriích

b) správa a údržba pohřebiště včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře

c) údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě)

d) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště

e) zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů včetně biologicky nebezpečných odpadů

f) spravování a udržování objektů na pohřebišti (obřadní síň, kaple, zvonice, centrální kříž, WC apod.)

g) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu

h) údržba a úprava společných hrobů, kostnic, mezinárodního pohřebiště a ve sjednaném rozsahu i čestných hrobových míst

i) zveřejňování informací v místě na daném pohřebišti obvyklém pro potřeby veřejnosti

2. Na pohřebištích statutárního města České Budějovice jsou poskytovány doplňkové služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení či hrobky, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:

a) manipulace se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště

b) výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací

c) pohřbívání

d) realizace rozptylů zpopelněných ostatků na rozptylové loučce pohřebiště

d) provádění exhumací

e) ukládání lidských ostatků

f) propůjčení smuteční obřadní síně

g) údržba a úprava hrobových míst

h) půjčování nářadí

- i) prodej hřbitovních doplňků
- j) provoz veřejných WC v areálu pohřebiště

3. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel nebo správce pohřebiště postupovat nejen podle občanského zákoníku, ale také ve smyslu čl. 24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby bude probíhat v duchu smíření na základě příručky pro obce k péči o opuštěné německé a další hroby v České republice (kterou vydal Úřad vlády ČR, Praha 2017, ISBN 978-80-7440-180-0).

4. Všichni zemřelí nezávisle na místě úmrtí mohou být na tomto veřejném pohřebišti pohřbeni, ale pouze se souhlasem správce pohřebiště. Den před přijetím lidských pozůstatků je potřeba předložit provozovateli správci kopii listu o prohlídce zemřelého, kterou uloží minimálně po tleci dobu v příloze hřbitovní knihy.

Článek 5

Povinnosti návštěvníků pohřebiště a nájemce hrobového místa

1. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebišti důstojně a pietně s ohledem na toto místo, řídit se Řádem pohřebiště. Zejména není návštěvníkům pohřebiště dovoleno se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné látky, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, nechat volně pobíhat psy, kočky a jiná zvířata a používat prostory pohřebiště i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.

2. Na pohřebišti je možné se zdržovat pouze v provozní době pohřebiště stanovené v čl. 2 tohoto řádu.

3. Dětem do 10 let je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.

4. Osobám podnapilým je vstup na pohřebiště zakázán.

5. Motorová vozidla mohou na pohřebišti vjíždět a zdržovat se zde jen s prokazatelným souhlasem správce pohřebiště po předchozí úhradě poplatku a za podmínek stanovených správcem pohřebiště. Jde zejména o dodržování vyhrazených jízdních tras, maximální povolené rychlosti, apod. Na pohřebišti mohou vjíždět vozidla s max. nosností do 3,5t. U vozidel nad tuto nosnost je nutné zvláštní povolení provozovatele nebo správce pohřebiště a to pouze pro opravy a údržbu na pohřebišti a jeho objektů v majetku provozovatele. Ve zvlášť odůvodněných případech může správce pohřebiště povolit výjimku. Na pohřebišti není povolena jízda jinými vozidly s výjimkou invalidních vozíků. Chodci mají vždy přednost před vozidly. Řidiči vyjíždějící z areálu pohřebiště jsou povinni správci umožnit kontrolu celého vozidla v souladu se souhlasem projeveným před vjezdem na pohřebiště. Ostatní řeší vnitřní předpis a značení správce pohřebiště vyvěšené při vstupech do areálu hřbitovů.

6. Na pohřebišti je zakázáno jezdit na jízdních kolech, koloběžkách, skateboardech a kolečkových bruslích.

7. Není dovoleno používat hřbitovní zařízení a vybavení k účelům jiným, než k provozu pohřebiště.

8. Svítilny a svíčky je možno na pohřebištech rozsvěcovat na jednotlivých hrobových místech pouze tehdy, pokud jsou vhodným způsobem zabezpečeny proti vzniku požáru. Na rozptylových loučkách je dovoleno rozsvěcovat svíčky jenom na vyhrazených plochách. V odůvodněných případech může správce pohřebiště používání otevřeného ohně (svíček, hřbitovních luceren, aj.) omezit nebo zakázat a to z bezpečnostních důvodů (např. v době extrémního sucha apod.).

9. Vstup na rozptylové loučky je pro veřejnost zakázán. Věnce a kytice (bez nádob na vodu) lze umísťovat jen na plochy, které jsou na rozptylových loučkách k tomuto účelu vyhrazené. Správce pohřebiště je oprávněn zvadlé nebo jinak znehodnocené květiny, příp. jiné předměty z těchto míst odstranit. Objednavatel rozptylu musí při objednávání (nejpozději před vlastním rozptylem) potvrdit svým podpisem, že byl seznámen s „Provozním řádem rozptylové loučky“, že rozumí jeho ustanovením a souhlasí s nimi.

10. Ukládání nádob, nářadí a jiných předmětů na zelené pásy a místa okolo hrobových míst a míst za pomníky je zakázáno a může být správcem odstraněno.

11. Z hygienických důvodů není dovoleno v areálech pohřbišť pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Tato voda je určena k provozním účelům správce pohřbiště a na zalévání zeleně při údržbě zeleně na pronajatých hrobových místech. Je zakázáno odnášet vodu v náhradních obalech z areálu pohřbišť. Je zakázáno poškozovat výpustní ventily na vodu a jeho poškození neprodleně hlásit správci. O uzavření a otevření výpustních kohoutů na vodu v době zimních měsíců (listopad-duben) rozhoduje pouze správce pohřbiště.

12. Odpadky je třeba odkládat na stanovená místa. Pokud je na pohřbišti zavedeno třídění odpadu dle druhu, je nutno toto opatření respektovat.

13. Návštěvníci nejsou oprávněni provádět jakékoli zásahy do zeleně vysazené správcem pohřbiště, včetně nové výsadby zeleně, bez jeho souhlasu.

14. Pořádání pietních a vzpomínkových akcí na pohřbišti je možné se souhlasem správce pohřbiště. Tím není dotčena povinnost svolavatele předem oznámit shromáždění podle zvláštního předpisu (zák. č. 84/1990 Sb. v platném znění). Na pohřbišti a v bezprostředním okolí rovněž není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny podnikatelské subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby pro nájemce, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči správci pohřbiště. Zároveň je zakázáno pořádání jakýchkoliv hlasitých hudebních produkcí v bezprostředním okolí pohřbiště (v ochranném pásmu pohřbiště) z důvodu piety pohřbiště a jejich návštěvníků.

15. Je zakázáno umísťování reklam před a v areálu hřbitovů, na místech jiných než určených a povolených provozovatelem/správcem pohřbiště, po předchozí úhradě poplatku za umístění reklamy na vyhrazeném místě provozovatelem pohřbiště. V případě porušení tohoto nařízení má právo provozovatel/správce tuto reklamu odstranit na vlastní náklady a náklady přeúčtovat tomu, kdo tento zákaz porušil.

16. Na pohřbišti je povoleno provádět jakékoliv práce pouze v takovém rozsahu a takovým způsobem, který stanoví tento řád a to pouze se souhlasem správce pohřbiště.

17. Dozor nad pořádkem na pohřbišti provádí správce pohřbiště.

18. Smuteční obřadní síň na hřbitovech (kaple sv. Otýlie, kaple sv. Karolíny, obřadní síň krematoria) slouží k obřadům pro rozloučení s lidskými pozůstatky v konečné rakvi před uložením do hrobu, hrobky, nebo odvozem ke zpopelnění, nebo k rozloučení se zpopelněnými lidskými ostatky a to všem občanům, i členům jakékoli registrované církve, za rovných podmínek. Jiný způsob užití obřadní síně ke smutečnímu obřadu může povolit správce jen po vlastním uvážení a v souladu se zákonem o pohřebnictví. Provozní doba se upravuje podle potřeby objednatelů, kapacity obřadů a provozních možností správce pohřbiště.

19. Smuteční obřadní síň lze užívat pouze na základě uzavřeného smluvního vztahu mezi správcem a objednatelům a za úplatu dle platného ceníku.

20. Všechny osoby, vykonávající činnosti, související se zajištěním řádného provozu pohřbiště, jsou povinny tak činit v souladu se zákonem o pohřebnictví a ostatními právními normami, upravujícími takovou činnost, dodržovat tento Řád a to vždy s vědomím provozovatele / správce pohřbiště, nebo s jeho předchozím souhlasem, je-li ho dle tohoto řádu potřeba.

21. Nájemce je povinen:

- zajistit, aby plocha hrobového místa nezarušovala plevelným porostem, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení na vlastní náklad tak, aby jejich stav nebránil a neohrožoval užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob.
- Zajistit na vlastní náklady, nejpozději do dne ukončení nájmu hrobového místa, odstranění hrobového zařízení včetně úřadů, jinak s nimi bude naloženo v souladu s platným zákonem.
- Oznamovat správci veškeré změny údajů souvisejících s provozováním pohřbiště.
- Neprodleně zajistit opravy hrobového zařízení, pokud je narušena jeho stabilita a zařízení tak ohrožuje zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud nebude zjednána náprava, je správce oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

- Nepřenechat hrobové místo do podnájmu třetí osobě.
- V případě dalšího pohřbu lidských pozůstatků (o možnosti dalšího pohřbení rozhoduje správce dle zákona o pohřebnictví v platném znění) splnit povinnost doplatit zbývající částku nájemného za hrobové místo a služby s tím spojené do skončení stanovené tlecí doby.
- Realizovat záměr zřízení a úprav hrobky a hrobového zařízení až po obdržení předchozího souhlasu správce a řídit se při práci jeho pokyny.
- Dřeviny na pohřebištích vysazovat pouze se souhlasem správce. Jedná se o dřeviny, které vykazují znaky vzrostlých stromů a mohly by v budoucnu způsobovat škody na majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.
- Zakazuje se vysazovat dřeviny do plochy pro pohřbení.

Článek 6

Povinnosti a činnost správce pohřebiště

1. **Správce pohřebiště** je povinen zejména:

- a) spravovat pohřebiště v souladu se zákonem, tímto Řádem a zvláštními předpisy (např. zákon o odpadech, zákon o ochraně osobních údajů, zákon o shromažďování apod.)
- a) Všem osobám - zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa.
- b) Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli nebo správci známa.
- c) Z pověření provozovatele vést evidenci související s provozováním pohřebiště v rozsahu dle § 21 zákona o pohřebnictví v platném znění.
- d) Ukládat Listy o prohlídce zemřelého popřípadě i doklady o zpopelnění (byli-li předány) dle archivačního a skartačního řádu správce a ponechat je na pohřebišti
- e) Správce spolupracuje při provádění evidence a vyřizování stížností vč. reklamací souvisejících se správou pohřebiště Statutárního města České Budějovice s odborem správy veřejných statků města České Budějovice.
- f) Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebiště a evidence volných míst.
- g) V případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném pohřebišti obvyklém.
- h) V případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle ustanovení § 24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.

2. Správce pohřebiště je dále povinen zejména:

- a) Připravit k pronájmu nová místa pro hroby, hrobky, urnová místa apod. (tzn. vytýčit – označit schématickým plánkem, číselně označit, vyčistit) tak, aby se minimalizoval negativní dopad na již existující hrobová místa. Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek, stanovených zákonem o pohřebnictví a Řádem tak, aby vznikly ucelené řady, oddíly, či skupiny hrobových míst stejného charakteru a rozměrů.
- b) Zabezpečovat výkopy hrobů a služby související s pohřbíváním, manipulací s lidskými ostatky, exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků (rozptyly, uložení uren). Tuto povinnost může zajistit i u třetího subjektu po protokolárním předání pracoviště a nejbližšího okolí.
- c) Zajišťovat údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět úklid cest a chodníků, běžnou údržbu oplocení, společných zařízení a

inženýrských sítí v rozsahu stanoveném zřizovatelem organizace, dbát na úpravu pohřebiště a předkládat Statutárnímu městu České Budějovice návrhy na rozvoj a modernizaci pohřebiště.

d) Zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z pohřebiště včetně odpadů biologicky nebezpečných.

e) Zabezpečovat pořádek a čistotu na pohřebištích včetně údržby veřejných travnatých ploch, opuštěných hrobových míst, společných hrobů a vyhrazených ploch.

f) Umožnit oprávněným osobám manipulaci se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.

g) Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu.

h) Během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště, mimo kopání hrobů nebo opravy hrobových zařízení a hrobek v sousedství avšak jen na dobu nezbytně nutnou. Těmito případy se rozumí zejména:

- živelná pohroma (déšť, sníh, kroupy, padnutí stromu, blesk a další)
- práce spojené s provedením pohřbu v okolních hrobech,
- údržba zeleně,
- opravy na pohřebištích, výstavba a opravy komunikací, apod.

Článek 7 Stanovení tlecí doby

V souladu se stanoviskem Krajské hygienické stanice Jihočeského kraje ze dne 20.1.2003 je na základě zákona o pohřebnictví tímto řádem pro uložení lidských ostatků do hrobů stanovena na ústředním pohřebišti „U sv. Otýlie“ v Č. Budějovicích tlecí doba v délce minimálně 11 let a stanoviskem okresního hygienika ze dne 20.5.2002 na 10 let u pohřebišť v Mladém a v Třebotovicích.

Článek 8 Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.

2. Nájem hrobového místa (dále jen nájem) vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi provozovatelem pověřeným správcem pohřebiště jako pronajímatelem a nájemcem. Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat výši nájemného (regulované Ministerstvem financí), určení druhu hrobového místa, jeho číslo a rozměry, dobu trvání nájmu a výši úhrady za služby spojené s nájmem.

3. Na žádost nájemce lze sjednat nájem na dobu určitou, na dobu kratší, tj. 5 let, a to pouze v případě uložení zpopelněných ostatků nebo v případě uplynutí tlecí doby. Pokud ze strany nájemce dojde k předčasnému ukončení nájmu, zbývající částka za nájemné a služby se nevrací.

4. K uzavření smlouvy o nájmu je nájemce povinen poskytnout pronajímateli veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno ustanovením § 21, odst. 1 zákona o pohřebnictví, kterými jsou:

- jméno a příjmení osoby, jejíž lidské pozůstatky / ostatky jsou na pohřebišti ukládány, místo a datum jejího narození a úmrtí, pokud jsou známy,
- údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků,
- datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebišti včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny a v případě vsypu i místo jejich uložení,

- záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, uložené do hrobu nebo hrobky, byly touto nemocí nakaženy,
- jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a datum narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název firmy, sídlo a identifikační číslo nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
- datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,
- údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa,
- údaje o vlastníkovi hrobového zařízení, hrobky, náhrobku daného hrobového místa není-li vlastníkem nájemce a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození,
- údaje o skutečnosti uvedené v § 20 písm. d) zákona o pohřbnictví, pokud nastala (oznámení o nedostatečné tleci době), o zákazu pohřbívání, byl-li vydán a skutečnostech v souvislosti s rušením pohřebiště, pokud nastanou.
- Na žádost nájemce může být smlouva doplněna o osoby, které mohou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu v rozsahu jméno, příjmení, trvalé bydliště a datum narození. Lze tak učinit i samostatnou písemnou žádostí.

5. Změny výše uvedených údajů a skutečností, potřebných pro vedení evidence veřejného pohřebiště je nájemce i vlastník povinen bez zbytečného odkladu oznámit správci.

6. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na níž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tleci doba stanovená pro pohřebiště, na němž se hrob nachází.

7. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla na dobu:

Hřbitov sv. Otýlie

- pro hrob na 11 let
- pro hrobku na 11 let
- pro urnová, kolumbární a epitafní místa ... na 10 let.

Hřbitov Mladé a Třebotovice

- pro hrob na 10 let
- pro hrobku na 10 let
- pro urnová, kolumbární a epitafní místa ...na 10 let.

Nájem hrobového místa lze sjednat i na dobu předcházející pohřbení nebo uložení urny.

8. Osвобоzení od úhrady nájmu a služeb s nájmem spojených, jakož i slevy z cen může učinit pouze Rada města České Budějovice

9. Podnájem hrobového místa je zakázán.

10. Platným uzavřením smlouvy o nájmu vzniká nájemci právo zřídit na pronajatém místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem smlouvy o nájmu, tímto Řádem a pokyny správce, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.

11. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze písemnou dohodou mezi správcem, původním nájemcem a novým nájemcem na základě nové smlouvy o nájmu. Pokud původní vlastník hrobky, náhrobku, nebo hrobového zařízení převede vlastnické právo k těmto věcem na nového vlastníka, je povinen o této skutečnosti bezodkladně informovat správce a předložit správcovi smlouvu o převodu uvedených věcí do vlastnictví jiné osoby.

12. Je-li nájemcem hrobového místa více osob, vyberou si tyto jednoho, který bude zmocněn (plnou mocí) ostatními zastupovat je při komunikaci a jednáním se správcem v minimálním rozsahu pro zasílání upozornění na konec nájmu, návrhy smluv, předpisy a inkasa podílů úhrad ceny nájmu a služeb spojených. Zmocnění se nevztahuje na uzavírání smlouvy o nájmu a službách spojených.

Bude-li kterýkoliv spolunájemce požadovat jednání a komunikaci či korespondenci se správcem jednotlivě, uhradí správci více náklady s tím spojené nad míru obvyklou dle ceníku provozovatele.

13. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu pronajatého hrobového místa a hrobového zařízení či hrobky v následujícím rozsahu a způsobem:

- nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu plochy hrobového místa v části pohřbení
- zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobek, hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců, dalších osob a neohrožoval jejich bezpečnost,
- odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je správce oprávněn tak učinit sám, a může požadovat na nájemci s tím vynaložené náklady,
- neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě správce, je správce oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

14. Právo nájmu hrobového místa při úmrtí nájemce přechází na osobu, kterou nájemce určil, popřípadě na svěřenský fond určený nájemcem. Je-li nájemcem fyzická osoba a není-li přechod nájmu na určenou osobu možný, anebo neurčil-li nájemce nikoho, přechází právo nájmu na jeho manžela, není-li ho, na jeho děti, není-li jich, na jeho rodiče, není-li jich, na jeho sourozence; nežijí-li, pak na jejich děti. Není-li přechod práva nájmu na žádnou z těchto osob možný, přechází právo nájmu vždy na dědice zemřelého na základě dědického usnesení, které je povinen dědic předložit správci pohřebiště. Je-li dědiců více, je povinností dědiců uzavřít dohodu, který z nich bude nájemce. Nájemní smlouva se uzavírá pouze s jedním oprávněným dědicem. Osoba, na niž právo nájmu přešlo, je povinna sdělit správci bez zbytečného odkladu údaje potřebné pro vedení evidence veřejného pohřebiště a uzavření nájemní smlouvy; to platí i pro správce svěřenského fondu.

15. Správce může odstoupit od smlouvy o nájmu, s výjimkou smlouvy o nájmu, kde dosud neuplynula stanovená tlecí doba, jestliže nájemce neuhradí dlužné nájemné, nebo úhradu za služby spojené s nájmem do 3 měsíců ode dne, kdy ho k tomu správce písemně vyzval.

16. Jestliže nájemce podá před uplynutím sjednané doby nájmu návrh na prodloužení smlouvy o nájmu a plní své povinnosti dle § 25 odstavec 4 zákona o pohřebnictví, může správce jeho návrh odmítnout jen v případě, že:

má být pohřebiště zrušeno podle § 24 zákona o pohřebnictví.

17. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.

18. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.

19. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím správce a nájemce je povinen poskytnout správci veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno § 21 odst. 1 zákona o pohřebnictví.

20. Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst provedené správcem, tato čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu či jiné oznámení.

21. Po zániku nájmu se lidské ostatky, o jejichž nové uložení bývalý nájemce nepožádal, ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky uloženy

pod úroveň dna hrobu nebo do společného hrobu na tomtéž pohřebišti. Ponechané zpopelněné lidské ostatky se vyjmou a uloží do společných hrobů bez úředních obalů.

22. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí v souladu s § 2225 občanského zákoníku při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené *do 30 dnů od skončení nájmu*. Při odevzdání hrobového zařízení nebo hrobky si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, protože v souladu s § 493 občanského zákoníku lidské ostatky nejsou věcí a hrobové místo uvede do stavu před započítáním nájmu. U hrobového místa uhradí správci náklady na exhumaci zpopelněných nebo nezpopelněných lidských ostatků dle platného ceníku.

23. Při nesplnění bodu 22 tohoto článku je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu tedy neoprávněně. Není-li smlouvou o nájmu stanoveno jinak a hrobové zařízení na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel nebo správce možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a uskladnit a následně vyzvat vlastníka ať si zařízení odebere. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení ponese vlastník hrobového zařízení. Pokud na další výzvu vlastník nereaguje a náklady na odstranění a skladné překročí výši odhadované ceny hrobového zařízení, provozovatel nebo správce hrobového zařízení prodá. Výtěžek použije na úhradu nákladů.

Smlouvou o nájmu hrobových míst lze ujednat, že pokud ke dni skončení sjednané doby nájmu nebude hrobové místo vyklizeno od hrobového zařízení či hrobky, počíná běžet tzv. čekací doba pro opuštěnost dle občanského zákoníku.

24. Pokud se hrobka nebo hrobové zařízení staly opuštěnou po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. od 1. ledna 2014) a jsou zároveň stavbou, bude od 1. ledna 2024 provozovatelem provedena nabídka příslušnému Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

25. Pokud byla hrobka opuštěna před účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. před 1. lednem 2014), bude zaevidována do majetku Statutárního města České Budějovice. Oznámení o novém vlastníkově hrobky, která se tímto postupem stala hrobkou obecní, se zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce). U opuštěného hrobového zařízení probíhá postup shodně.

26. Některá hrobová zařízení nebo hrobky lze provozovateli darovat písemnou darovací smlouvou po vzájemné dohodě.

27. Další podmínky užívání hrobového místa, které nejsou zahrnuty v čl. 8, řeší konkrétní nájemní smlouva s nájemcem hrobového místa.

Článek 9

Podmínky zřízení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení

1. Ke zhotovení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení na pohřebišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a správce pohřebiště za jím stanovených podmínek.

2. Podmínky ke zřízení **hrobového zařízení** (hrob, dvojhrob, urnový hrob) mimo hrobky určuje správce v rozsahu:

a) Určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.

b) Základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do plochy pro pohřbívání.

c) Základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry.

d) Základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva.

e) Přední a zadní rámy hrobu, dvojhrou, hrobky, urnového hrobu musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.

f) Nápis na náhrobcích nesmí být v rozporu s obecně závaznými právními normami.

3. Při stavbě **hrobky** je navíc nutné:

a) posouzení okolí plánované stavby (vliv na výsadbu, okolní komunikace, přístup k sousedním hrobovým místům)

b) předložení projektové dokumentace ke stavbě hrobky (např. tvar hrobky a odvětrávání, typ terénu a půdy, prostoru hrobky pro požadovaný počet rakví, výkopu pro požadovaný počet rakví)

c) návrhu materiálů a hlavních konstrukčních prvků včetně požadavků pro osazení hrobky hrobovým zařízením kamenickou firmou (základové pasy, beton, výztuže, betonové tvárnice) na základě předloženého statického výpočtu

d) předložit jednoduchý rozpočet stavby (ceny stavebních materiálů a stavebních prací, přesunu hmot)

e) provést uložení přebytečné zeminy (zajištění oddělení případných lidských ostatků, naložení, odvoz a uložení zeminy na skládku, dodržování hygienických předpisů a opatření)

f) zhotovit základové pasy včetně dodržení technologických postupů a parametrů pro zvolený materiál stavby

g) zhotovit stěny, vložit svislé i vodorovné výztuže, zhotovit otvory pro patra, zalít betonem a zhotovit odvodnění

h) ukončit stavbu (betonový věnec, popř. zhotovení vnitřního zakrytí stropnicemi a následná izolace proti povrchové vodě)

i) dodržet minimální světlost otvoru pro spuštění rakve s možností opakovaného otevření bez nutnosti demontáže hrobového zařízení

j) obsypat stěny hrobky, upravit okolní terén

k) protokolárně předat stavbu včetně souhlasu správce pohřebiště tuto stavbu užívat.

4. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele správce pohřebiště, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.

5. V případě, že je místo na pohřebišti určeno ke zřízení hrobky, je nájemce oprávněn zřídit hrobku nebo náhrobek hrobky způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených souhlasem správce ke zřízení hrobky, který je jako příloha nedílnou součástí nájemní smlouvy k předmětnému místu. Výška nadzemní stavby hrobky nesmí přesáhnout na pohřebišti výšku ohradní zdi (v ojedinělých případech může být výška stanovena pouze správcem pohřebiště se zřetelem na místo na pohřebišti). Hrobové zařízení hrobky musí stát na vlastním základu a min. 12cm od ohradní zdi. V žádném případě nesmí být konstrukce kotvena nebo spojena s ohradní zdí. Taktéž nesmí hrobové zařízení hrobky zasahovat do okolní komunikace. V případě osazování nového hrobového zařízení (rekonstrukce) na již stávající hrobku musí předložit nájemce správci projektovou dokumentaci a musí být dán souhlas správcem pohřebiště, jinak nebude možno realizovat stavební a kamenické práce a správce je oprávněn bez tohoto souhlasu okamžitě tyto práce zastavit (náklady s tím spojené jdou k tíži nájemce).

6. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobky, hrobového zařízení na pohřebišti odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným správcem pohřebiště. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na určené místo skládky, případně uložit do vlastního příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebišti užívány k jinému účelu než ke komunikačním a nesmí být jejich průchodnost omezována.

7. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit správci pohřebiště a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů, stavby hrobky a hrobového zařízení hrobky.

8. Na hrobovém místě lze vysadit strom nebo keř pouze s předchozím písemným povolením provozovatele správce pohřebiště. Správce může nájemci přikázat odstranění vysazené dřeviny bez jeho souhlasu, případně odstranit takovou výsadbu na náklad nájemce hrobového místa.

9. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání správcem a nájemcem hrobového místa.

Článek 10

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze správce pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti pohřbit lidské pozůstatky (viz čl. 11).

2. Hroby pro ukládání lidských pozůstatků musí splňovat následující požadavky:

a) jejich hloubka musí být u dospělých osob a dětí od 10 let nejméně 1,5 m, u dětí mladších 10 let nejméně 1,2 m,

b) dno hrobu musí ležet nad úrovní kolísání hladiny podzemní vody,

c) boční vzdálenosti mezi jednotlivými hroby musí činit nejméně 30 cm

d) rakev s lidskými pozůstatky musí být bezprostředně po uložení do hrobu zasypána zkypřenou zemí ve výši minimálně 1,2 m.

3. Před uplynutím tlecí doby mohou být do téhož hrobu uloženy další lidské pozůstatky, pokud je možné je umístit nad úroveň naposledy pohřbených lidských ostatků a vrstva ulehle zemin nad rakví bude činit nejméně 1,00 m.

4. Při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení správce dbá na to, aby převzetí nezpopeľněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v koho zájmu se exhumace a převoz prováděl (číslo objednávky a smluvní strany); u urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty slouží i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.

5. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebišti vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a správce a způsobem, který odpovídá podmínkám ukládání na daném pohřebišti; u hrobů zpravidla k nohám do niky - sklípku, jinak v ochranném obalu.

6. Nezpopeľněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebišti, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem správce. Převoz exhumovaných nezpopeľněných lidských ostatků na jiné pohřebišti musí být předem objednan u provozovatele pohřební služby nebo správce pohřebiště a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst. 2 zákona o pohřbnictví a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku.

Před exhumací i vyjmutím nezetlelých lidských ostatků (před uplynutím tlecí doby) z hrobu nebo hrobky musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také Krajskou hygienickou stanicí Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích nebo nařídí-li exhumaci v trestním řízení soud, nebo statutární zástupce. Náklady za exhumaci hradí ten, kdo o ni požádal. Správce pohřebiště zajistí při exhumaci provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.

7. Pokud jsou lidské ostatky uloženy v hrobu nebo v hrobce, není třeba k jejich přemístění, nemá-li být rakev otevřena, souhlasu Krajské hygienické stanice.

8. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpopeľněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu správce.

9. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí správce úhradu nájemného a služeb spojených s nájmem na dobu tlecí od vypravitele pohřbu nebo jiné zmocněné osoby, případně dědice (dle čl. 8 tohoto Řádu), která obstarává pohřbení zemřelého nájemce. Nepožádá-li nikdo o uzavření nájemní smlouvy k předmětnému místu, zůstává toto místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností správce o toto místo pečovat.

10. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely (mineralizace) spolu s lidskými ostatky. Za zetlelé se považují zbytky rakví (hlavních desek) o maximální velikosti 0,5 m² držíci vcelku. Pro výrobu rakví, ukládaných do hrobu na pohřebišti, nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl lze použít jen omezeně.

11. Výplň rakví může být pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír a látky, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek. Před spuštěním do hrobu musí být víko rakve pevně a trvale spojeno se spodní částí rakve.

12. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.

13. Pro pohřbívání do hrobek je nutno použít rakve:

- vyrobené z dřevního materiálu s dlouhou trvanlivostí, do které bude umístěna poloviční zinková vložka, nebo
- kovové nebo
- dle ČSN Rakve

Maximální rozměry rakví v hrobkách nesmějí překročit délku 2,15 m a šíři 0,85 m.

14. Pokud jsou lidské ostatky uloženy v hrobce a je třeba jejich přemístění, vyžádá si správce souhlas hygienika v případě, že je zjevné, že lidské ostatky nejsou zetlelé.

15. Všechny rakve, včetně exhumáčnických, musí být označeny štítkem nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.

16. Doklady nutné pro převzetí a provedení lidských pozůstatků do hrobů:

- a) souhlas nájemce hrobového místa: pokud zemřel, je možno jeho lidské pozůstatky pohřbit bez jakéhokoliv souhlasu.
- b) list o prohlídce mrtvého, který předá provádějící pohřební služba správci pohřebiště nejpozději před zahájením pohřebního obřadu na hřbitově, pokud nebude tento doklad předán, nebude pohřbení provedeno: tento list musí obsahovat zákonem předepsané údaje.

Článek 11

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud správce pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky:

- a) písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
- b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a vypravitelem pohřbu o vypravení pohřbu, která přikazuje pohřbit do příslušného hrobového místa,
- c) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávněnosti vykonávat podnikatelskou činnost technické služby - práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis z živnostenského rejstříku),
- d) prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí a na vlastní odpovědnost,
- e) osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat,
- f) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
- g) provede protokolární převzetí pracoviště před i po pohřbení včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.

2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat, musí být správcem pohřebiště seznámen s Řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.

3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, správce pohřebiště je oprávněn kdykoli:

a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,

b) požádat o přerušení prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.

4. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlecí doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná Krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelými lidskými ostatky. Postupuje se dle článku 10, bod 6, tohoto Řádu pohřebiště, povolení předkládá pohřební služba.

5. Správce pohřebiště může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.

6. Správce pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.

7. Náklady vzniklé správci pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu, urnového hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Správce pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 12 **Dřeviny a lavičky**

1. Dřeviny lze na pohřebišti vysazovat pouze se souhlasem správce. Jedná se o dřeviny, které by v budoucnu vykazovaly znaky vzrostlých stromů a mohly by způsobovat škody na majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.

2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy.

3. Správce může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny, k jejich výsadbě nedal souhlas.

4. Likvidovat vzrostlou zeleň lze jen při dodržení zvláštního předpisu (viz zákon č.114/1992 Sb.o ochraně přírody a krajiny) a to pouze provozovatelem nebo správcem pohřebiště.

5. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebišti, se stává majetkem zřizovatele pohřebiště.

6. Nájemce ani návštěvník pohřebiště není oprávněn provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně bez předchozího souhlasu provozovatele nebo správce.

7. Pevné i přenosné lavičky instaluje na pohřebišti správce, nebo osoba, které k tomu udělí správce souhlas s určením rozměrů, tvaru a umístění lavičky a povinnosti udržovat lavičky v řádném stavu.

8. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.

9. Jednoduché práce nutné k udržování a zkrášlování hrobových míst a hrobového zařízení provádějí nájemci sami, osoby jim blízké nebo i jiné osoby a subjekty (podnikající fyzické či právnické osoby) nájemcem pověřené. Tyto práce může pro nájemce provádět i správce pohřebiště za úhradu dle smluvního vztahu.

Článek 13 **Sankce**

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.

2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví

- a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti,
- b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
- c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci,
3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše 100 000,- Kč ve smyslu § 26 zákona o pohřebnictví.

Článek 14 Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené tímto řádem, vztahující se k provozování pohřebišť, se řídí platným zákonem o pohřebnictví.
2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty. Nájemce hrobového místa je povinen při změně svého trvalého bydliště nejpozději do 30 dnů toto oznámit správci pohřebišť a to osobně, písemně nebo telefonicky. V případě zasílání korespondence na neplatnou adresu uvedenou ve smlouvě o nájmu, má správce právo požadovat přiměřenou úhradu za poštovné při nepřevzetí písemnosti.
3. Kontrolou dodržování tohoto Řádu je pověřen odbor správy veřejných statků Statutárního města České Budějovice, Městská policie a správce pohřebišť Pohřební ústav města České Budějovice.
4. Výjimky z Řádu pohřebišť dle individuální žádosti může schválit správce pohřebišť, případně Rada Statutárního města České Budějovice.
5. Pokud pohřebišť, nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek, nebo se nacházejí na území památkového zájmu, či jsou v seznamu válečných hrobů a pohřebišť, nebo jsou zařazeny mezi význačné osobnosti města (Čestný hrob, Cenný náhrobek) pohřbené na pohřebišťích sv. Otýlie, hřbitov Mladé a Třebotovice, vztahují se na péči o ně zvláštní právní předpisy.

Článek 15 Zrušující ustanovení

Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu pohřebišť se zrušuje v celém rozsahu Řád pohřebišť, schválený Radou Statutárního města České Budějovice, ze dne 23.5.2007, pod číslem usnesení č. 487/2007.

Článek 16 Závěrečné ustanovení

1. Tento řád je účinný dnem 1.10.2019
2. Řád veřejného pohřebišť bude vyvěšen na úřední desce Statutárního města České Budějovice po dobu 15-ti dnů a po celou dobu platnosti tohoto řádu musí být vyvěšen na pohřebišťích na místě obvyklém.

V Českých Budějovicích, dne:

.....
statutární zástupce města